

[Arne Melchior]

og hvor der tales om, at forhandlinger skal ske i frihed, uden pres eller trusler, og hr. Jørgen Estrup var inde på, at denne henvendelse har en klar adresse, nemlig til den stærkeste af parterne. I den sammenhæng er det mig en glæde at kunne fortælle – eftersom en af mine gode kolleger har lyttet til Radioavisen kl. 16.00, for som det tidligere på dagen blev sagt: Man ved jo aldrig, hvordan det står, før man har hørt den næste radioavis – at i Radioavisen kl. 16.00 er det blevet oplyst, at både Tass og vestlige nyhedsbureauer ensartet melder, at der ikke er nogen begrænsninger i tilførslen af olie og gas til Litauen, at der altså muligvis har været tale om – jeg ved det jo ikke – en art trusler eller forsøg herpå, men det reelle er altså, at dette pres og disse trusler i hvert fald ikke i øjeblikket bliver effektueret, og det synes jeg man kan konstatere med glæde, når det er således.

For sandheden er jo nok den, at vi ikke har noget at stille med; vi har en hel masse sympati, men vi har ikke så meget – og hvad værre er: Litauerne har ikke så meget – at have den i. Vi kan ikke stille med noget konkret løfte om at afbalancere et eventuelt pres eller trusler, men vi kan på den anden side heller ikke lade være med at udtale vor respekt, vor sympati altså, og vor forståelse for den situation, som Litauen i dette øjeblik befinder sig i.

Jeg vil gerne også ved denne lejlighed sige tak til regeringen, både til udenrigsministeren og til statsministeren, der har talt landets sag på dette område i de senere måneder. Vi synes i CD, at de har gjort det på en udmærket måde, på en tilstrækkelig måde og på en utvetydig måde. Statsministeren sagde i en af udtalelserne, at det pres, der på det tidspunkt – det er nogle uger siden – blev forsøgt udøvet, var uanstændigt og uacceptabelt. Og det er altså det pres, som dagens dagsorden tager stilling til ved at sige, at det må man lade være med.

Vi kan ikke, fordi vi ikke har noget konkret at tilbyde, lade være med at sige klare og enkle ting. Med en let omskrivning af en sætning i Berlingske Tidendes leder om sagen i dag vil jeg sige det på følgende måde: Det afspændingsønske, som vi alle nærer, må ikke lede os til stiltiende at acceptere tilpasningens farlige fase. Fordi man ikke er villig til at eventyre afspændingen, kan man ikke sidde stille med korslagte arme og bare lade alting ske omkring sig og overgive den svagere i den stærkeres hånd.

Derfor kan jeg altså konstatere, at svaret på Fremskridtspartiets forespørgsel sådan set var givet på forhånd, for regeringen har givet det igennem de senere måneder og har i dag kunnet gøre status gennem udenrigsministerens tale om, hvad man har foretaget, og at man fortsætter ad samme vej. Det er lykkeligt, at denne fremgangsmåde kan samle Folketinget.

Jeg skal slutte med at sige, at vi i vor glæde over, at vi er enige, i vor glæde over, at man også hos litauerne har følt det brugbart, at danske ministre og det danske Folketings præsidium har gjort, som de har gjort, på alles vegne, skal passe på ikke at tro, at vi alene kan stille noget af betydning op; enhver foretagsomhed for at støtte Litauens frihedskamp skal foregå i samlet EF-regi, gerne koordineret med USA og øvrige partnere inden for NATO. Det er kun på den måde, at det, vi siger, og det, vi gerne vil have skal ske, får en sådan gennemslagskraft, at det virkelig får betydning for et resultat i den retning, som dagens enighed er et udmærket udtryk for.

Glønborg (KRF):

I spørgsmålet om Litauen har Danmark en god udgangsposition, fordi vi ligesom de fleste andre vesteuropæiske lande samt USA og Canada aldrig juridisk har anerkendt indlemmelsen af de tre baltiske republikker i Sovjetunionen. Det er de sovjetiske myndigheder naturligvis bekendt med.

Det er imidlertid dansk praksis først at anerkende en regering og eventuelt oprette diplomatiske forbindelser med den, når den faktisk udøver myndigheden i det pågældende land, ligesom der folkeretligt ikke må herske tvivl om regeringens legitimitet.

Der kan næppe herske tvivl om de nye baltiske regerings legitimitet; de er valgt på lovlig vis. Problemet er, om visse af de love, de har vedtaget, samt i hvert fald Litauens selvstændighedserklæring er legitime i henhold til det hidtidige forfatningsgrundlag.

Der er vel også tvivl om, hvorvidt f.eks. den litauiske regering faktisk udøver regeringsmyndighed på en række områder. De sovjetiske myndigheder har ganske vist erkendt, at indlemmelsen af de baltiske lande i Sovjetunionen i 1940 reelt skete under tvang. Man har også i overensstemmelse med Sovjetunionens forfatning og den nylig vedtagne lov om republikkers